

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.REDACCIÓ: Manacor: Amador, 3.
Palma, sucursal: General Barceló, 1.ADMINISTRACIÓ: Manacor: Ferrer, 5.
Palma, sucursal: Gral. Barceló, 1.

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres erbes a n-es qui s'ho guany

PUNTOS DE SUSCRIPCIÓN

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol, Ferrer, 5.—Ca-l'amo Andreu Alcover, Plaça del Palau, 2.

A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria Ernest Frau, Brossa.—Llibreria d'Alomar y Fontdevila, Brossa.

Parla En Revenjoli. Escolta i oireu

Pentinada

Se'n haurán de dur una un poc pitjadera es paperots anticlericals, que's treuen tant es fret de peus p'En Barrufet, es seu caporal, que tantes de capbuytades, betlendines i toxarrudeses les fa fer a n-aquex temps sant de corema. Es trossos de *quoniam*, en lloc de posarse bé ab Deu, ara que n'es es temps més que may, s'en allunyen cada dia més. Per axò los haurem de *pentinar* qualche mica.

I

Altre pic Mestre Biel de la mel

En bon dia de St. Jusep aquest bo d'hom se'n aná a ca's Socialistes de Ciutat, i les amollá en forma de conferència una partida de «senyades» de barbaridats, predicanços que «s'ensenyança no ha d'esser neutra, sino layca o antirreligiosa» que «s'escola relligiosa no té per fi «ensenyar», sino «aturar» que negú aprença; i que «sa pedagogia es, com sa ciència, antirreligiosa»; que «sa naturalesa» es «Deu»; que «es poble cristian» es «d'origen plebeu», de bassa mà; i que «es confessionalisme», axò es, sa Religió «studa sa facultat d'observar».

¿No es ver que seria un poc mal de fer es dir més doys, bajanades, mentides i barbaridats ab tan poques paraules? I diu es paperot socialista que 's qui escolaven li feren grans mansbelletes a *Mestre Biel*. E-hu ha gent que, com més desbarrats les diuen, mes les agrada.

Se comprehenperfectament qu'un... subjecte com «Mestre Biel», defensor de sa blasfèmia i que s'avana d'esser apòstol de Satanás, sostenga que s'escola ha d'esser «antirreligiosa». Un missatje d'En Barrufet es natural que diga tal toxarrudesa.

En quant a que «s'escola relligiosa» «no té per fi ensenyar, sino aturar de qu'aprenquin» es una solemnissima mentida de «Mestre Biel». Lo poc bo que sap «Mestre Biel», e-hu ha après a «s'escola relligiosa». ¿Quina «escola» ha produïts sabis més grossos, més capdals, més estraor dinaris que «s'escola relligiosa»? Veyam, «Mestre Biel, vos qui preteniu sobre tant, presentau sa llista des sabis formats pe' «s'escola irrelligiosa»!

En quant a lo que deys de que «sa condur pedagogia», axò es, sa ciència de es jovent, lo metex que tota «ciència» sien «antirreligioses», es un'altra solemnissima mentida vostra, una ferestíssima batayonada vostra, ¡o Mestre Biel de la mel, de la xuya pelada!

¿Vol dir ara mos resulta que «sa naturalesa», totes ses coses del mon, sa terra, ses pedres, s'aygo, s'ayre, ets aucells, es pexos, es cucs, ses pusses, es mosquits, tots es qui caminen ab quatre

potes, ets endiols, tots aqueys garameus son «Deu»? ¡Es vostro nas, «Mestre Biel»!

¿Vol dir «es poble cristian» es «d'origen plebeu»? ¡No sou mal «plebeu» vos, «Mestre Biel»! ¡E-hu heu d'esser per fors, allá ont tota sa vostra família, tots fora vos, son cristians de rel, piadosos a carta cabal! ¡Si veniu de nissaga ben cristiana! ¡Per axò, no dic res si hu se-reu ben «plebeu», «Mestre Biel»!

¿Vol dir ara sa Relligió «atura sa facultat d'observar»? Qui «atura» no sols «d'observar» a s'en endret, sino de tenir sentit comú i es cap a n-es seu lloc, es En Barufet, que vos fa servir d'escala d'encortinar. Alla ont ell troba que s'ha de dir un doy, una barbaridat, ja vos hi envia a vos, i vos ¡«pla-plam»! ja l'heu encivellada, més més qu'un ca ab un os. ¡Ja vos hi sortirán cares aquelles fantasies, «Mestre Biel», es dia que Deu vos oíra de contes!

¡Pobre «Mestre Biel»! ¡se veu a la llego que li han donat mal-bossí, encanteris! I ¿que no sabeu qui? En Banyet-verda.

II

A un tal A. B. de «La Tarde» de 24 de Mars

Aquest senyor, bax des títol de *Postal de hoy*, tracta de molestar un sacerdot mallorquí, posantli ab moltes de revolteries un barret que no li pertoca, atribuintli un enfilay de coses, que no son més qu'un enfilay de mentides i falsos testimonis. Si, senyoret, es una solemnissima mentida que tal sacerdot, ab «botons de color», diferents «des des seus companys vulgars», ni ab «recomanacions» ni ab cap «paquet de puros» ni «ab caramellos dins ses butxaques», sia anat may a cap casa de *Germanetes de pobres*. Es una solemnissima falsedad que a cap casa d'aquexes haja «repartits» may «xigarros ni caramellos» i «més xigarros i caramellos», fins a s'estrem de que's pobres veys se treguessen cap «repertori», «pujat» ni rebaxat «de color», ni cap «frase» gruixada, ni cap «epígrama mossegador». Es una solemnissima mentida que tal sacerdot sia estat causa may de que cap casa de *Germanetes des Pobres* ni cap altra casa «se convertis ab una Babel de los mil diables». Es una solemnissima falsedad que tals monjes ni cap classe de monjes ni cap persona del mon hajen tret may defora tal sacerdot. Es una solemnissima falsedad que cap *Mare Superiora* de cap casa haja pogut may contar res d'axò a cap Arquebisbe de tal sacerdot, pe'sa senzilla raó que no ha succeit may res d'axò. I si no, que citi pessa aquest A. B. de *La Tarde*, i hu arribarem a s'enfront a n-axò, i hu veurem aont la s'haurá de posar a sa llenço aquest subjecte i es bidul qu'anà

a contarlehi, enganantlo com un xino.

Es paperot d'En J. Moya, que va celebrar tant dissapte passat aquex enfilay de mentides perque tractaven de ferir aquell que tantes de voltes li ha fet mostrar sa filassa, veyam si ara posará sa nostra rectificació. ¡Tant com es mox e-hu fará! ¡Quin es ell per voler donar may testimoni de veritat!

III

¡Quin altre embuyista!

Mos conta s'in-*Justicia* que s'altre dia va esser a Manacor un tal Borjas, elegit diputat provincial dia 12 de mars p'és lerrouxistes de Barcelona, i va tirar un discersetxo a n-es cassino republicà d'aquí. I com-e bon lerrouxista, sembla qu'entefarrà un enfilay de mentides. Va dir, entre altre altres coses: «El País s'es convençut de que sa seuva salvació está ab noltros, i cada dia vé gent a fer més grosses ses nostres files, i es nostre exèrcit va essent més formidable». —I es republicanetxos que l'escoltaven, s'ho vanen beure es grans babalnets. —¿Vol dir «el país s'es convençut de que sa seuva salvació» «està» ab sos lerrouxistes? I ¿amb-e que se conex? Dins es districte judicial de Manacor, es republicans, dirigits per un lerrouxista, ¿no han tenguts tal vegada a ses derreres eleccions 576 vots manco que a ses eleccions des matx? Axò es sa canfiansa que «el país» ha demostrada aquia n-es lerrouxistes? —Poro anem a Barcelena, qu'és es fort des lerrouxistes. ¿Qui no sap que's lerrouxistes a ses eleccions derreres han perduts a Barcelona devers sis mil vots? Lluyaven a n-es districte II i III. A n-es segon ses Dretes ab la *Lliga Regionalista* les guanyaren de prop de quatre mil vots. Només pogueren treure uu candidat. I si ets Esquerrans no fossen estats tan toxarruts que no's volgueren unir ab la *Lliga*, si s'hi fossen units, es lerrouxistes a n-aquell districte no haurien tret cap candidat. I a n-es districte III ¿que succeí? E-hi triunfaren just de docents vots demunt els Esquerrans, pe'stupidesa d'aquests de no haver volgut anar units ab la *Lliga*. Pero ¿varen tenir es lerrouxistes sa majoria des vots a n-aquell districte? ¿Que havien de tenir! Dins ses urnes e-hi va haver devers 500 vots en blanc. Per lo metex, encara que'n tenguesen més qu'ets Esquerrans, no tengueren sa majoria absoluta. De manera quo a n-es districte III també son es manco es lerrouxistes. Axi es que, comparant es vots que han tenguts ells dins aqueys dos districtes a n-aquestes eleccions ab sos que hi tenqueren ab ses eleccions des matx, ro-

ent. ¡Axò es s'aument des lerrouxistes! ¡Així creixen ells! —I fora de sa de ciutat de Barcelona, dins tota aquella província ¿com les ha dit a n-es lerrouxistes ab ses aleccions de 12 de mars? ¿Quants de diputats provincials, e-hi han trets? Cap. I si no, que diguen aont n'han tret un qu'es un. I dins ses altres províncies catalanes ¿quants n'han trets? Veyam, que hu diga es paperot lerrouxista! I axò es tota sa creixensa que vengué a contarmos aquex Sr. Borjas que's lerrouxistes tenen de cada dia! ¡Així tornen grosses ses seues files! —No res, Deu fassa que seguequin *creixent* d'aqueixa manera! Amén.

Aquest senyor Borjas també va dir que creu que ben aviat sa república entrerà. —Si, ara li fan es manec! —També va anomar «gloriosa» sa *setmana trágica*. Si, axò son ses «glòries» des lerrouxistes: aquells 97 edificis cremats, entre esglésies, convents, escoles i hospicis de pobres; aquells més de cent morts i aquell *milenar* de ferits que hi hagué entre frares i capellans, monjes, soldats i revolucionaris; aquells 35 *cadávers de monjes*, rossagats i profanats de mil maneres p'és carrers de Barcelona, tot aquell conjunt horrible de crims i atentats i abominacions que deshonraren Barcelona i aborreron el mon, tot axò son «glòries» per aquex senyor Borjas, que vengué a emblanquinar es republicanetxos de Manacor. Per axò es que digué que no es ver que's «revolucionaris» aqueys de sa *setmana trágica* «cometessen» «crims» ni «robos». Es calar foc a casa-d'altri, robar lo que ve devant i matar, axò no son «crims» p'és lerrouxistes. ¿Com e-hu han de tenir per «crim» si En Lerroux les comana que «robin», que «calin foc», que «matin», que «alsin es vel a ses novicies» i «n'abusin»? Axò es sa «germandat» lerrouxista; axò es sa «llibertat» i sa «justícia» i «s'orde» que's porem esperar d'En Lerroux i de tota sa seuva tropa!

IV

Per D. Fernando Pou

¿Ha desmentides aquex senyor ses veus que corregueren per Manacor, sa setmana després de ses eleccions, i que noltros consignarem dia 25 de mars, demanant a dir senyor si eren veres o no tals veus, segons les quals ell havia dit dia 11 avespre que, ab entrar ells, donarien deu o dotze anys per saquetjar i despuyar es contraris, i que a n-es monàrquics los han de matar com si fossen porcs grassos? Desgraciadament no hu ha desmentit el Sr. Pou. S'es contentat de fer dir demunt es paperot in-*Justicia* que «En Revenjoli», «ocupantse d'ell», «ha enflocades una sèrie de falsedats» «tapantles ab un covart mos han dit

que...» — Veyam. Sr. Pou giquines «falsedats» son aquelles, que En Revenjoli digué de vos dia 25 de mars? Si no donávem res per cert! Si just consignávem que corrien veus de que 'l Sr. Pou havia dites aquelles atrocitats! I demanávem: ges ver qu'ha dit axò el Sr. Pou? I fins dèyem: «mos resistim molt a creure» que hu haja dit. ¿Així correspon el Sr. Pou a n-aquella deferència que tenguérem ab ell? De manera que s'unica «falsedad» que hi ha en tot axò, es sa «falsedad» del Sr. Pou en so dir qu'En Revenjoli dia 25 de mars li «atribuia» «falsedats». Es fals que «n'hi atribuissem» cap: just li demanávem si era vero no qu'hagué dites aquelles *barbaridats*. — Per lo metex, no haventles ell desmentides, i mentres no les desmenti, creurem i direm que les va dir, sempre que hu creguem oportú, encara que mos sàpia un greu de l'ànima p'es respecte i pe'sa consideració que sempre mos havia merescuda D. Fernando Pou, com ell en té proves. No té dret ell pe'sa seu educació ni pe'sa seu cultura a obrar com un J. Moya qualsevol.

V

Paya i més paya

No du altra cosa s'*Obrer Balcar* de dissapte passat. Ara 's pobres *companys* socialistes van fora corda contra sa lley de *Jurisdiccions*, i s'han passat p'es carabassot que ab articlexos xeubes i discursots sense moca el s'han de treure a n-es bast d'aquella *Lley*! Ja hi van calsats per aygo! — Lo que hi ha, que, quant ells i tots ets altres revolucionaris d'Espanya en diuen la mala péssima d'aquella lley i la volen llevar a tota ultransa, es senya de qu'ha d'esser qualche cosa bona. De manera que noltros, que primer no li teniem gayre la pia, hem arribat a creure que no es gens mal que hi sia. Sobre tot, gens de nosa mos fa ni mos n'ha feta may ni mos ha aturats gens de dir i de pensar tot lo que mos ha ocorregut; i no es qu'hajem estats ni estiguem boca closa desde que posaren aquella lley: hem parlat públicament de tot lo divi i de tot lo humà, i fins de lo in-divi i de lo in-humà.

VI

Desvariètjant

No fa altra cosa *El Ideal* de dissapte passat. No surt de sa parada de ses cebes: trons i llamps contra sa *Lley de Jurisdiccions* i contra En Maura i En Lacierva i es clericals sobre 's *procés d'En Ferrer*, «capità de llares, incendiari i assassins», que feya vida de pore agabellat ab una partida de males fembres en vida de sa seu dona llegítima, qu'hagué de fogir d'ell perque 'l dimoni que hi habitás, i que, havent saupats milions a n-aquelles bruxes i vivint dins s'abundància, permetia que ses seues fiyes a Paris se guanyassen la vida fent feyna com-e negres i una d'elles tengués es seus fiyons malalts a l'hospital. Axò era En Ferrer; axò son ses glòries des republicans; axò son ets héroes de sa Republica: héroes de presili i de bordell. ¡Agenoyauvoshi devant, o republicanetxos! ja que tant bruxats e-hi anau.

VII

S'animalot pudent

Dissapte passat mos dedica un articletxo, unes gloses aigordenteres i una partida de remeuols, desparantmos enfilays de paraulotes i insolències, guardantse prou de dir res concret que 'l puga comprometre. Se 'n guarda com de caure de provar res de lo que diu, de citar mos fets. Fa com ses plasseress i gent de portal bax, com es cans nanells que lladren de lluny.

Perque dia 25 de mars alabarem s'obra bona que ha feta En Canalejas, gràcies a n-es zel des nostre digníssim diputa tD. Juan Valenzuela, concedint a sa Diòcesi de Mallorca s'*Arreglo Parroquial*, mos diu «jira-casaques». | ¿Perque alabam un'obra bona, som «jira casaques»? ¿Ab-e que mos som «girats»? ¡Ah animalot pudent! sols ets animalots com vos paguen a cosses es beneficis que reben. ¿Qui hu dupta qu'es un «benifici» gros per Mallorca sa concessió de «s'*Arreglo Parroquial*»? Sols un animalot com vos e-hu pot desconèixer. — I ¿qu'es axò que mos deys de «ventre agrait»? ¿Tal volta s'embutxacará En Revenjoli ni mitx cèntim de resultes de tal «Arreglo Parroquial»? Ment tan alt com es, qui hu diga!

¿Vol dir, jo animalot pudent! vos figurau fer córrer En Revenjoli devant vos? E-hu venrem, idò, qui serà es que correrá devant!

No res, ja'n comenareu molt aquell gran «Pinyol» que m'ha fetes ses gloses aigordenteres. En tornarne amollar, per que no fassen tant de tuf de bota, no li dexeu fer tantes de rues a n-es clotell com aquella vegada. Per fer gloses... decents sempre convé anar tot sols i no ab un altre dins el cos, sabeu?

I si no vos sap greu, comanaume molt també aquell altre «pinyol», aquell altre batzanot «Ciutadá», que tant s'escandalisa des noms infensius que jo tir a n-es paperots anticlericals, i s'envia, com e-murtoms de floquet, ets enfilays de barbaridats i insolències, ofensives de sa Religió i de sa decència que vos sovint entaferrau. ¡Quin hipòcrita! ¡quin fariseu que deu esser ell! Se veu qu'es d'aquells que 'l Bon Jesús deya que veuen sa busca dins s'uy d'ets altres i no veuen sa biga de tafona que duen dins es seu; es d'aquells que per un vent colen s'aygo per que no hi haje cap caboti, i per altre vent llavò s'engolezen un camell sencer. Feysme, idò, favor jo animalot pudent! de comenarlome molt, ben molt, a n-aquex tros de fariseu «Ciutadá».

VIII

Sa discussió des Procès-Ferrer

Sempre han demostrat es republicans espanyols es seu poc cervell, pero may n'han demostrat més poc que ab axò de prendre per bandera aquell gran polissó, aquell gran criminal, capitá de llares, incendiari i assassins, En Ferrer, i Guardia. Aquex criminal no pot honrar cap partit, sino deshonrar i infamar qualsevol que'l defens. ¿Com cap partit decent se pot fer solidari en cap concepte d'aquell gran criminal? Ido bé, es republicans, que 's serien demostrats molt vius, si haguessen dit que no 'n volien sobre res de tal revolucionari, i que no era allo sa república que ells volien, ja que sa revolució d'En Ferrer no la pot voler cap

persona honrada; —es republicans, ido, no hu feran axò, sino que tots han presa sa defensa d'En Ferrer, sens dupte per ferse agradables a n-es populacions barbatxo i desenfrenat, per qu'aquest no 'ls-e fogis de tot, que ja los es fuit molt anantse 'n ab sos socialistes i anarquistes, per no quedarse sense ses masses revolucionàries, sense ses quals tan poc xeu farien.

Per axo es ferrouistes, que tant contribuïren a que fusellassen En Ferrer, ara 's presenten com es venjedors d'En Ferrer; per axo ets altres republicans, que ab ses seues declaracions també li ferent de mal, motivan que 'l sentenciassen a mort, ara també fan de defensors d'En Ferrer; per axo, per quedar bé devant es populacions barbatxo i devant sa gran barbatxa del mon, su Masonaria estraniera, han hagut de moure sa discussió des Procès-Ferrer, i demanar sa seuva «revisió», axo es, que 's desfassa sa sentència de mort que s'hi dictà i que declarin innocent aquell gran criminal, capitá de llares, incendiari i assassins i.... altres erbes. Vegem lo més curi possible ets incidents d'aquella discussió dins ses Corts.

1

Es discurssetxo d'En Sorianetxo

¿Qui no 'l conex a n-En Soriano pes, seu desenfreiment i poc fre a sa llengo? Servex admirablement per moure escàndol, pero no per res serio? Ell va obrir sa discussió, pero s'escopeta li va fer fetxida; va embolicar fil sobre menudencias des procès d'En Ferrer, per fer veure i provar qu'estava mal sentenciat i qu'era innocent; pero no li resultà cap prova ni un fotil mort. Lo que provà, que ni havia lletgit tal procès ni'n sabia pelada. | Figuraus que va dir que a n-En Ferrer el condamnaren segons s'article 243 des *Codic Penal* i cità altres articles de dit Codic per fer veure que no procedia tal condamnació. Ido bé, aquel gran criminal fou jutjat i condemnat, no p'es *Codic Penal*, sino p'es *Codic de Justicia Militar*, i no per cap article 243 sino p'es 238 ab relació a n-es 173 d'aquest altre «Codic», dels quals no va dir un mot En Soriano. — Digué també que 's *Consey de Guerra* just tengué «quatre hores» per jutjà 's Procès, allà ont es public i notori que comensà a les vuit del matí i acabà a les sis tocades des capvespre, axo es, durà «deu hores»: — Digué igualment que a n-es defensor d'En Ferrer sols li concediren 24 hores per estudiar es procès. Es ver; pero també es ver que a n-es Fiscal no n'hi concediren tampoc més que 24, perque es lo que marca sa Lley. I callà un'altra cosa En Soriano, que 's Defensor poria demanar que li allargassen aquell termini, i no hu demanà. I llavo s'oblidà de dir que 's Defensor conexia ja tot es Procès, com li donaren aquelles 24 hores, set dies abans des *Consey de Guerra*. També s'oblidà de dir que dia 2 d'octubre (1909) se lletgí 's Procès durant set hores devant En Ferrer i es seu Defensor; i seguí devant ells tal lectura es dia 3, axe es, totes ses declaracions des sumari, documents, dictamen decret de s'autoridad judicial i escrit de calificació Fiscal. Es *Consey de Guerra* va esser dia 8 d'octubre. — Digué igualment que a n-es Defensor no li dexaren presentar cap prova. Es mentida. | Si no

demaná per presentarne cap! Lo que demandà 's Defensor, qu'una senyora «ratificàs», i le hi concediren; i llavo 's processat manifestà que no li interessava que ratificàs negú pus. Lo que demandà En Ferrer, que declarà sobre 's fets de sa «setmana tràgica» veins de Londres, de París, de Bruselas, de Roma. ¿Era serio axò? ¿Era possible concedir-lehi? Ja 's sap que Na Soledat Vilafranca i altres amics i parents d'En Ferrer, no 's presentaren a declarar per ell fins que 's temps les va esser passat, i sabien prou bé quin termini tenien per pover declarar. Haurien pogut declarar cent vegades dins aquell termini; pero 'l dexaren passar sensa moure un peu, sens dupte per pover dir llavó que no 'ls havien deixats declarar. ¡Polisses més que polisses! — Axò va esser en sustància es discurssetxo d'En Soriano: un text de mentides, embuys, guitzeries i diys.

2

Es discursot de D. Melquiades Alvarez

Aquest caporal va voler fer mèrits devant es populacions barbatxo republicà i revolucionari per que'l fassen es cap de tots es republicans, i per axò va parlar darrera En Soriano sobre's Procès-Ferrer. Aquest sí que n'embuyà de fil! i que'n va fer de guitzeries per demostrar que aquell Procès se va dur malament i que sa sentència va esser injusta! Per sostener tal mentida va haver de capgirar tota sa veritat de sa cosa. D. Melquiades va parlar dins ses Corts com un misser retut que sostén una mala causa devant un tribunal, i apella a qualsevol cosa per treure p'es cabeyas es criminal que defensa; i va acabar per dir a n-En Canalejas que digués si tenia per justa o per injusta sa sentència d'En Ferrer i si admetria o no sa revisió.

3

Discurs d'En Canalejas

Aquest se va veure molt estret, perque, quant e-hi va haver sa causa d'En Ferrer, d'uy de sa passió contra En Maura i En Lacierva, va fer i va dir certes coses que'l comprometen seriament com-e cap de partit i de Govern. I l'homo sortí del pas dient que no volia dir i sa sentència d'En Ferrer era justa ni si era injusta, sino qu'era conforme a lley i que no estava disposit a admetre sa revisió, que sa sentència era forta i no procedia desferla ni tocarla en res ni per res. — Axò, encara que aculás es republicans, no acabà ni poria acabar de satisfer es militars que dictaren tal sentència, ni tota s'opinió sana d'Espanya. — Aqueys antecedents d'En Canalejas, aquella partida de coses que va fer i va dir abans d'esser Govern, son i han d'esser sempre sa seuva mort. Sense tals antecedents poria esser un bon Cap des partit liberal.

4

Discursot d'En Salillas

Va parlar llavó En Salillas sobre's ditzós Procès-Ferrer, i va fer son a tothom. ¡Pobre Salillas! Es un homo de cap, instruit; pero no servex per ferrouista: se respecta massa a si metex. De manera qu'aquex discursot sobre tal Procès va esser tot un fracàs.

5

Discurs d'En Dato

En Dato va parlar en nom des Partit Conservador, i parlar bé, com era d'esperar, perque es homo de gran talla i de bon sentit; pero no li resultà es discurs tot lo calent i vitenc que ses circumstàncies demanaven. Va esser, axò sí, confudent i decisiu contra En Soriano i En Melquíades Alvarez i a favor de s'Exèrcit, i va dir que tot es Partit Conservador se fa solidari de tot lo que feren En Maura i En Lacierva durant sa darrera situació conservadora, especialment respecte de sa *setmana tràgica*.

6

Discurs d'En Lacierva

Aquest parlà dia 31 de mars; i, encara que només acabàs sa primera part, va obtenir un triomf colossal. A n-En Soriano, Melquíades Alvarez i Salillas les tapà de proves, les va desfer tot quant havien dit, i va demostrar fins a sa darrera evidència que's republicans ab axò d'En Ferrer no son més qu'un's mentiders, uns calumniadors, que no saben que's metjenquen, que fan sa causa des contraris d'Espanya. Va fer s'apologia des Militars, i donà sa gran planissada a n-es Dr. Simarro, un catedràtic qu'ha escrit un llibre sobre En Ferrer, que no es més qu'un enfilat de mentides i falsedats; i li va retreure a n-aquest Simarro que va anar a Bèlgica a fer un discurs contra Espanya; i ara's Govern espanyol l'ha enviat a un Congrés científic de Bolònia com-e representant d'Espanya. ¡Bon representant mos do Deu! Tothom li donà s'enhorabona a n-En Lacierva, i fins i tot es Ministre de la Guerra, liberal, li donà un abrás. Bé'l se mereixia i molt més.

5

Crisis total i Govern nou

A conseqüència d'aqueys debats dia 1 d'aquest més va caure's Govern; pero l'Rey dia 2 va tenir es bon sentit de tornar encarregar En Canalejas de formar Ministeri, perque tals eren ses circumstàncies des cas, qu'axò resultava es mal menor. Costà una mica formar es Ministeri nou, que's presentà a ses Corts dia 4, i En Canalejas esplicà a sa seu manera sa Crisi. Es nou Ministeri se considera fluixet i que no durrà gayre.—Es metex dia 4 En Lacierva acabà 's seu discurs, conseguint un altre gran triomf, acordant es conservadors ferne una edició d'un milió d'exemplars, per escamparlo per tot Espanya. ¡Molt ben pensat!

IX

S'animalot pudent enganant la gent

Li escriuen de Sóller «fa pocs dies» que hi hagué dos morts, no gayre enfora un de s'altre; i que a s'enterro d'un e-hi assistiren tots es sacerdots que la casa volgué; pero a n-es de s'altre, qu'era un pobre de Biniarax, no n'hi anà cap de sacerdot, no'n comparagué cap a la casa per passar el Rosari ni per resarli un pare nostro, i tot perque «era un pobret». —E-hi ha res ver de tot axò? Persona de Sóller, de tot respecte i de veracitat absoluta, mos escriu que sobre aquex pobre de Biniarax, ha passat lo següent: Va tenir en vida assistència de l'

Església en lo espiritual i en lo temporal. Li dugueren dues vegades el Bon Jesús, i va rebre diferents llimosnes de sa Recitoria. El Rt. Ecònom ab un des Vicaris el visità pocs dies abans de morir. Es dia qu'ell se morí, e-hi havia altres dos morts a Sóller: un dins vila, s'altre fora vila. Per aqueys dos s'havia donada hora per resarlos el Rosari i durlos-se'n a n-es cementiri horabaxa. Per aquell de Biniarax avisaren a las cinc des cap-vespre. Axò va dur un conflicte, majorment havent d'atendre's clero a sa funció que hi havia a l'església parroquial a encesa de llums. Després d'estudiar es clero sa manera de porer donar cap per tot i satisfer tothom, varen compondre que's sacerdot encarregat de s'església de Biniarax anàs a resar el Rosari a n-aquell pobre d'allà, i digués a sa familia des mort que no hi havia pogut anar altre sacerdot per amor

d'aquells altres morts i sa funció de la parròquia. Aquell sacerdot e-hi fé axí, i a sa casa d'aquell mort pobre, li dugueren qu'era massa prest per passar el Rosari, i que ja hu veurien devers les set o més tard. Ab axò aquell sacerdot se'n torna a Sóller per feynes que hi tenia. I llavò a les vuit des vespre comparex a sa Recitoria un enviat de sa família des mort de Biniarax demanant alguns sacerdots que hi anassen pe's-enterro. El Rt. Sr. Ecònom va dir quetrobavaqu'allò no era hora d'enviar capellans a Biniarax. Axò i res pus qu'axò es lo que hi ha hagut ab aquest mort pobre de Biniarax.—De manera que tot lo que diu s'animalot pudent, no son més qu'un enfilat de mentides i calumnies a n-es reverents sacerdots de Sóller. Axò son casi totes ses notícies que de capellans sol donar aquell animalet de sa pudor.

Mallorca, Menorca i Ervissa, i els entusiasma de tal manera, que's nobles proposen a n-el Rey de conqueristar aquestes illes. El Rey crida per axò Corts a Barcelona, que s'hi celebren per a Nadal d'aquell any, i el Rey proposa a ses Corts (Bisbes, Prelats, Rics-homos i Ciutadans de Catalunya) de conqueristar *es reyne de Mallorca*. Ses Corts e-hu accepten, i En Guillem de Moncada s'ofereix a venir a sa conquista ab 400 cavallers, En Nuno Sans ab 100, el Bisbe de Barcelona ab 100, el Bisbe de Girona ab 30, l'Abat de San Feliu de Guíxols ab 5, el Prebost de Tarragona ab 4 i una galera armada, l'Ardiaca de Barcelona ab 10, es Sacrista de sa metexa Seu ab 15, el Sacrista de Girona ab 10, es Templers ab 30, i el Rey promet venirhi ab 200 cavallers, 500 donzells i's sirvents (soldats de peu) corresponents. Ab aquestes ofertes e-hi entraven 10 soldats de peu per cada cavaller. També oferiren gent, naus i vaxells ses ciutats de Barcelona, Tarragona i Tortosa. El Rey atorga a tots carta de que los farà part de sa conquesta segons lo que cadascu hi haurà posat. Se preparen tots de tot; i, aplegats a Salou uns 20000 infants i 1500 cavalls, i després de combregar tothom, dia 5 de setembre (1229) s'mbarquen fent un estol de 150 naus capdals i moltes d'altres de petites cap a Mallorca. E-hi arriben dia 7, a n-es port de la Palomera; dia 10 desembarquen a Santa Ponsa i a la Porrassa, i derroten 5000 sarraïns; dia 12 combreguen es cristians, i donen sa gran batalla aont moren En Ramon i En Guillem de Moncada, però guanyen, i es sarraïns fujen ab so seu Rey, i se tanquen dins la Ciutat, i es cristians li posen siti; baten fort ab màquines de guerra's murs, i dia 31 de desembre hi entren triunfants i se apoderen de tot. Es cristians no hi cabien de gotx i gaubansa. De Carnestoltes fins a Pasco fan s'encant des botí de guerra aont se contén 50000 sarraïns catius, i també's fa's repartiment de la Ciutat i son terme, i més envant de tota la illa. Segons lo pactat, se'n fan 8 parts: quatre p'el Rey, i ses altres: una p' es Moncades i sos parents, un'altra p'el Bisbe de Barcelona, un'altra p'En Nuno Sans i s'altre p' es Comte d'Empuries. Cada un d'aqueys tres la se partexen ab sos altres senyors que feyen colla ab ells. El Rey i tots els altres participants donen a l'Església el deume de tot lo que's ha tocat, i axi romà dotada la Mitra (el Bisbe), la Seu i totes ses parròquies que's funden. —Part des sarraïns eren fuyts dins la Muntanya; el Rey els envesteix de sa banda de Bunyola, Alaró i Inca, i torna ab una bona presa. Ben aviat els torna envestrar devers Inca, i llavò devers Artá aont los venç, i en fa 2000 de catius ab 1000 vaques i 30000 aveyes.—Dia 1 de mars, per cridar gent que venga a poblar Mallorca i axi assegurar, consolidar i engrandir sa conquesta, el Rey concedex aquelles famoses franquícies i llibertats a n-es qui venguessen a poblar Mallorca, que feren venir centenars de famílies de tots els endrets de Catalunya, i de Narbona, Montpellier i Provença, qualcuna d'Itàlia i casi cap d'Aragó. D'aquesta gent venim noltrós es mallorquins.—Aquelles franquícies i llibertats que concedi l'rey En Jaume a n-es pobladors de Mallorca, foren es codic, sucessivament augmentat i completat, que retgi tants de sigles a n-aquesta illa i li donà tanta de tòria i benestar; aquelles franquícies, aont resplandex vivissimament l'admirable sentit juridic d'aquell rey, es seu esperit ample i progressiu, i son amor may desmentit a sa llibertat política des poble, no una llibertat nominal com sa que yeuen molts avuy en dia, sino una llibertat real y efectiva per tothom. Aquelles franquícies, passant molt devant a ses lleys d'aquell temps, declaraven es pobladors

DE TOTES ERBES

Secció local

Aqueys dies passats se mogué de bell nou s'ivern. Dimegues demàt i ses muntanyes aparegueren tapades de neu. ¡Alerta mosques! Deu vulga que no embarquem es bessó i es vi massa prest. I mirau que ets amel'lers s'han aturat molts d'amet-lons; i ses vinyes se presenten de lo més bé; ses cireres crec qu'aquest any serán poquetes, causa sa boyrada de dimars. Si's bril no muda, crec que ses figues flors serán males de cassar; i, si mos miram ses pomeres, un frissa qu'arrip St. Jaume.

Els favars van bé de tot; ab aquestes brusques fan hora per llego. Se son compots tant, que no s'assemblen. Es blats alguns van aygo-amunt, i altres com que duguen xètiga. Ets ordis i civades van en rauja.

Aquesta setmana passada acabaren ses voltes de l'Assunta a l'església parroquial. ¡Endevant!

Sembia que a n-es Convent de St. Vicens Ferrer enguany faràn ses *Tres-hores*, predicant el P. Caldentey.

Va esser ben lluida sa funció de desagravis a la Mare de Deu que feien diumenje passat a n-es *Convent* i a n-es Circol d'Obrers Catòlics. E-hi acudi una gentada fora mida.

A n-es Circol sa lletgí un telegrama del Papa i una carta del Bisbe de Mallorca. Beníssim!

A n-es sermons des diumenges i divenres des Convent e-hi acudex gran gernació.

Sembia que la setmana qui vé se posarán a vendre ets *Horts de Llobrà*. Perillen tenir molta de pressa.

D. Antoni Ferrer i D. Angel Escalera, President un i Gerent s'altre de sa Sociedad Los Previsores del Porvenir han telegrafiad a n-el Rey qu'ell ab la Reyna i sos fiys se sien apuntats a dita Sociedad, pagant d'un cop ses vint anyades de tot cinc.

ANDREU ALCOVER.

Vida del rey En Jaume II de Mallorca

EN NOM DE DEU NOSTRE SENYOR I DE la seua Puríssima i Santíssima Mare la Benaventurada sempre Verge Maria i dels Sants Mallorquins el gloriós màrtir Bt. Ramón Lull i la gloriós verge Bla. Catalina Tomás i el gloriós confessor St. Alonso Rodriguez comensa assí la Vida del rey En Jaume II de Mallorca. Amén.

Pròleg

Ara vos vuy contar, si m'assistex sa gràcia de Deu i sa vostra benevolència, sa vida d'aquell bon rey En Jaume II de Mallorca, Comte del Rosse-

de Mallorca francs de tota peyta i càrrega feudal; suprimien sa barbara costum de dirimir ses questions jurídiques pe'sa prova des *foc*, de *s'aygo ballent* o de ses armes; limitaven molt sa confiscació de bens, prohibint que's decretats contra aquells a n-e qui s'imposaria cap pena corporal; establien que tots es plets se poguessen resoldre per homos bons, abans que'n passés la Cúria; que s'Autoritat no pogués entrar dins cap casa, en no esser devant quatre prohoms de la vila; i que tots es qui exercissin autoritat guvernativa o judicial, l'haguessen d'exercir ab intervenció d'homos bons.

—El rey En Jaume deixà's fonaments posats des *Gran i General Concill*, que per tants de sigles vengué a esser per Mallorca lo que ses Corts pe's Catalans, Valencians i Aragonesos.—Divers es janer de l'any 1249 estableixis Jurats que retgien l'illa i que duraren, com es *Gran i General Concill*, fins a n-es Decret de *Nova Planta* d'En Felip V.

El Rey reparti sa seu part entre's vasalls i ciutats que li havien aydat; i ell i ets altres participants donaren ab alou o veneren lo que 's-e quedà; posà's fonaments de la Seu, deixà per governador de Mallorca En Bernat de Sta. Eugènia de Torroella, i s'en tornà a Catalunya. Dins es janer de 1281, senti a dir que'l Rey sarrai de Tunis, se'n venia ab una gran flota per prendre Mallorca; ell s'entregà aquí a mitjà mars; es de Tunis no compareix i ell enveit es sarrains qu'encara romanien dins ses muntanyes, i s'entrenguen casi tots ab sos castells de Pollensa, Alaró i Santueri. Es qui no s'entregaren, e-hu feren l'any vinent (1282), tornant apostar per axò el rey En Jaume a Mallorca, i va lograr que's fessen vasalls seus es sarrains de Menorca.

El rey En Jaume may volgué fer guerra a cap rey cristià, sino a n-es sarrains, a n-e qui anà prenintlos viiles i ciutats pe'sa banda de València, fins que s'apoderà d'aqueixa ciutat l'any 1288, i, més envant, de Xàtiva, Alacant i de tota la resta fins a Oriola; i l'any 1266 va prendre Murcia a n-es sarrains alsats contra'l Rey de Castella, i l'entregà generosament a n-aquest.

Cap rey e-hi hagut may dins Espanya que comprengués tan bé com el rey En Jaume sa missió que Deu li havia coufiada i que la sabés cumplir tan gloriosament. Se conta que fundà 2000 esglésies i dedicà 3000 mesquides de sarrains a Deu nostre Senyor; guanyà a n-aquells inimicis de sa fe catòlica trenta batalles campals, i un sens fi de viles i ciutats; per axò l'anomenaren *el Conqueridor*. I encara, si importa, va esser més gran, que pe'ses moltes i grosses conquestes que va fer, pe'ses lleys i franquícies que sabé donar a n-es seus pobles, governantlos com e pare, sempre franc, ubert, lleal i amatent. Entregà l'ànima Deu, plorat de tothom, a València l'any 1276, després de renyar 63 anys i haverne viscuts 68. —Bon repòs i bon remey per ell i tots los morts. Amèn.

De sa primera dona, N'Elionor de Castella, només tengué un fiy, N'Anfós, mort l'any 1260; de sa segona dona, Na Violant d'Hungria, tengué En Pere, que li succeí a sa Corona d'Aragó, En Jaume a n-e qui deixà sa Corona de Mallorca, En Ferrán que's morí ben jove, En Sanç, que va esser bisbe de Toledo, i llavà quatre fives, i fora de matrimoni també'n va tenir uns quants.

S'aygo ballant i es canariet parlant.

(acabatay)

Des cap de'un parey de dies qu'aquella doneta que les feya de mare, no hi tornava esser, tac s'hi entrega aquella metixa mala fada ab sa palai ab s'escusa de cercar foc:

—Ave Maria Puríssima! diu aquella mellenga, ab capa de bona cristiana, allà ont no hu era gens.

—Concebuda sens màcula! diu Na Catalina.

—Un caluet per l'amor de Deu, fieta meua, estimadeta des meu cor! diu aquella polissarda.

—Preniu! diu Na Catalineta.

Pren es caluet; i, com se'n anava, ja diu sa gran polissarda:

—O Catalineta meua benvolguda, estimadeta des meu cor i de sa meva àima! Saps que hu éts i que hu éts de garris! Cap may n'havia vista com tu! i encara hu series més si tenies es canariet-parlant?

En Miquelet e-hu sent, i diu:

—Idò ara metex me'n vatx a dur-lehi!

I ja es partit de d'allà, tris-tas tris-tas i phala per envant!

Camina caminarás, troba una vejeta, que li diu:

—Aont vas, Miquelet fiy de rey?

—A cerca es canariet-parlant pe'sa meua germaneta, qu'ha nom Catalineta! diu En Miquelet.

—Mira idò, diu aquella vejeta, no deixis may aquest camí; i de d'allà! de d'allà! trobarás unes cassetes d'un gigant. Si pots fer bo ab sa giganta, trobarás lo que cerques

—Per amor de Deu sia, germaneta! diu En Miquelet.

I de d'allà camina caminarás, des cap de set dies troba unes cassetes, hora batxa de tot.

Surt demunt es portal una dona, que, com me veu aquell al-lotó, ja li diu:

—Que cerques per aquí, o jovenet?

—Es canariet-parlant per una germaneta meua qu'ha nom Catalineta, sa al-lota més garris del mon, si no hi fos seu vos, qu'encara li gonyau!

—I ¿e-hu trobes tu? Diu ella, tota satisfeta d'aquella ditada de mel, que la trobà saborosa de tot, pero de tot.

—Prou que si no hu trobava, no hu diria! diu En Miquelet. I no'm donarieu un camí per trobar aquest canariet ditxós?

—Mira, diu ella, es meu homo 'guarda.

—Que me deys! s'esclama ell. Si que seré caygut bé, gracies a Deu!

—No hu sé, diu ella; perque ell es gigant; i, si 't veaya, te menjaria.

—Que vol dir? diu ell. I ara no 'm poreu donar posada per aquesta santa nit?

—No res, diu ella, te posaré devall s'escudelleta des brou que tenim demunt una represa de sa cambra; i per ventura no se'n temará, si Deu ho vol.

Posa En Micalet devall aquella escudelleta des brou girada; i al punt tac s'entrega 's gigantot, i no s'aturava de dir:

—Sen o' de carn humana
ja'n menjarem aquesta setmane
Sent olor de carn humana,
ja'n menjarem si Deu e-hu mana

—Qui es passat per aquí? ¿qui es passat per aquí, dic?

—Vaya! deya sa dona. ¿No es passat negú més qu'un cavallot ve!

—I no 'l m' has frit? diu es gigant.

—Sí, ab coll! diu ella. Vaya! seute en taula, i el te treure!

S'hi seu, le hi treu dins una pella com una caldera de tafona.

Es gigantot s'hi aborda, i zás-zás, amb un instant va haver fet es val-Deu; no mes en quedaren ets ossos d'aquell cavallot.

—E-hi ha res pus? diu es gigant,

—Set cossis d'ansiam! diu ella.

—Du-los! diu ell.

Les hi du, i no li tocaren voreres.

—Amb e que m'he d'escurar ses dents? diu ell.

—Ab sa barra de sa porta! diu ella.

Agafa sa barrota, i rac-a-rac per dins sa bocarra.

—Amb-e que m'he de torcar es morsos? demana sa bistiotà.

—Ab so sarrío! Diu ella.

I agafa 's sarrionot, i bones fregades per aquells morrassos!

Se'n va, i se tira dalt es llit, i al

punt uns roncos que'l sentien de mitj'hora lluny.

Sa giganta se colga devora ell; i, com el sent roncar tan granat, agafa sa barra de sa porta, i plan li encivella troncada devers es barram, i l'aplega de ple en pie.

—Ay! diu ell Ay, dic! ¿Qui dimoni es estat que m'ha ferit d'aqueixa manera?

—Calla, diu sa giganta, que seré estada jo, que somiava que vos prenien es canariet-parlant?

—Qu'han de prendre! diu ell: Si som dotze gigants que'l gordam; i fins-i-tot dormim ab sos uys badats per que en via neguna el mos puguem prendre. El temim dins un castell, i per porerhi arribar, haurien de fermar un cap de fil a sa finestra d'assí, i, si aquell fil tirava set quarts de llar, trobarien es castell dalt una muntanya, pero llavó per obrí sa portassa e-hi ha un rest de trecentes xixanta claus, una per cada dia de l'any. I si no afinen sa clau que pertoca d'aquell dia, no es possible obrir. I negú es capac d'afinar aquela clau, si no diu tres vegades:

—O claveta del dia!
iringola-fava-pinyoli-fideu!
Vina a la maneta mia!
iringola-fava-pinyoli-llantia.

—Sols axí, diu es gigant, es possible trobar aquela clau, i obrir sa portassa, i arribar a n-es canariet-parlant; pero llavó allà h isom noltros dotze. Figuret, si es possible que'l mos fassen seuvatje a n-es canariet-parlant....Pero, sobre tot, me'n has fet de mal aximetex amb aquesta troncada! Axò es ja es pegar sens àima! No res, encén es llum i mirem dins sa boca, que per mi no m'hi has deixada cap pessa a s'en endret.

—Sa giganta encén es llum, li mira dins sa boca, i li va haver tomats set aumuts de dents i set de caixals.

—Axí com pogué, s'arribá a dormir es gigantot, i ronca qui ronca.

Ja hu crec que'n Miquelet no li va perdre mitja paraula; i lo endemá, tot d'una que's gigant va haver buydat, surt de devall s'escudelleta des brou; i, fent mil gràcies a sa giganta, ja li ha copat cap a cerear un capdell de fil que tiràs set quarts de llar.

En troba un, ferma un cap a sa finestra de ca's gigant, i ja es partit de d'allà desent es capdell.

Com el va haver desent tot, se troba dalt una muntanya adeuant un grandiós castell, portassa tancada i es gran rest de claus penjat a una baula.

Conta ses claus, i n-hi hagué trecentes xixanta claus; i ja es partit ab dir al veu ben estil-lada:

—O claveta del dia!
iringola-fava-pinyoli-fideu!
Vina a la maneta mia!
iringola-fava-pinyoli-llantia.
—O claveta del dia!
iringola-fava-pinyoli-fideu!
Vina a la maneta mia!
iringola-fava-pinyoli-llantia.
—O claveta del dia!
iringola-fava-pinyoli-fideu!
Vina a la maneta mia!

Encara no hu va haver dit ses tres vegades, com zas una clau se decanta de ses altres, En Miquelet l'afica dins es pany, roda, i ja hu crec qu'obrà.

S'afica, dins es castell, i se troba dins un grandiós jardí, i es mitx un taronjer tot carregat de taronjes, i a n-es cap-cuquéy es canariet-parlant, que cuidava estellar-se canta qui canta, i entorn des taronjer es dotze gigantassos ajegudots, amb uns suys com un platets de badats.

En Miquelet s'hi arramba de puntes de puntes, s'enfila p'és taronjer, pega grapa a n-es canariet-parlant, que no tenia conte més que a n-es cantar; devalla ab s'ancelló dins ses mans, surt de puntes de puntes des castell, i, de d'allà com la bala, cametes me valguen, si m'agafau!

Aplegar En Miquelet es canariet-parlant, i posarse tots ets abres d'aquell jardí a fer una remor feresta, va esser tot-u.

Pero com es gigantots se desxondiran, En Miquelet ja era mitj'hora lluny.

S'axequeren ab una rebellada, veuen que les han pres es canariet-parlant i sa

portassa tot esbadellada. Surten a veure qu'es estat, i m'afina En Miquelet ben lluny, que se'n anava ben acanalat; i que havien d'agafar ells!

En Miquelet arriba a ca-seua, i dona es canariet-parlant a Na Catalineta, que posa dins una gabeta d'or, i aquell auçelló cuidava a fer es tro, canta qui te canta, i ralla qui te ralla; i deya unes coses tan potxoses que feyen esclarar de riure qualsevol.

El Rey se'n arribà a tèmer, i convida a dinar Na Catalineta, En Juanet i En Miquelet, que digueren que no hi volien anar si no porien dur s'aygo-ballant i es canariet-parlant.

—Que duguen tot quant vulguen! diu el Rey.

S'en hi vant tots tres ab s'aygo-ballant que no s'aturava de ballar i de fer es se colors, i es canariet-parlant que no s'aturava de rullar, i li sortien ses paraules a bolics, que li rebotien. Se seu en taula el Rey, la Reyna, Na Catalineta, En Juanet i En Miquelet.

—N'hi falta un! n'hi falta un! se posa a dir es canariet-parlant.

—Qui hi falta? diu el Rey.

—Vossa Reyal Majestat bé hu sap! diu s'animaló! E'hi falta sa mare de Vossa-Reyal Majestat.

—Ma mare, diu el Rey, es morta per mi!

—Sa mare, diu s'aucellet, es viva, i no poreu pegar euyera qu'ella no sega a n-aquesta taula!

El Rey dona orde que vajen a treurela de sa torre. La treuen, i se presenta.

—No es ver, senyora Reyna véya, diu es canariet, que, com la senyora Reyna jove va tenir es primer infant, una nineta, vos, com la véreu tan garrido, d'envaja, el posareu també dins una caxeta, i la tirareu a n-es riu?

La Reyna véya no volia respondre, pero no tengué altre remey que dir:

—Si qu'es ver.

—No es ver, senyora Reyna véya, diu es canariet, que, com la senyora Reyna jove tengué es segón infant, un ninet, vos, com el véreu tan garrido, el possareu dins una caxeta, i el tirareu a n-es riu?

—Si qu'es ver, arribá a dir la Reyna véya.

—Idó bé, senyor Rey i senyora Reyna jove, aquells tres infants que la mala Reyna véya tirà a n-es riu, els aplegà aquela doneta d'aquí devora i son es tres que teniu devant, asseguts a n-aquesta taula.

El Rey i la Reyna los se miraren de prim conte, veren que tenien sa metixa fesomia d'ells, i ja estigueren aferrats per ells, i besades i més besades, i plora qui te plora d'alegria.

La Reyna véya se va regonèixer plena de culpa, demanà perdó feta un mar de llàgrimes, el Rey i la Reyna jove la perdonaren, i varen viure tots plegats plens d'alegria i gaubansa anys i més anys; i encara son vius si no son morts; i al cel mos vejem tots plegats. Amèn.

JORDI DES RECÓ

Corema per la gent menuda

Mos arriben noves de Ciutat de sa gran idea que 's nostro boc amic lo M.